

ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาล (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
(นายบดี เทียนทอง กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ดังนี้

๑. เพิ่มบทนิยามคำว่า “ใบอ้อย” และแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามคำว่า “ผลพลอยได้”
(แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔)
๒. แก้ไขเพิ่มเติมองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และหน้าที่ของ
คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๗ (๒๓)
และเพิ่มมาตรา ๑๗ (๑/๑))
๓. เพิ่มหน้าที่ของโรงงานในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีรายได้และรายจ่าย
(เพิ่มมาตรา ๔๔ (๑๐))
๔. แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดราคาอ้อยขั้นต้นและการคำนวณรายได้สุทธิ (แก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง)

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายได้มีการพัฒนาจากการผลิตน้ำตาลทราย
ไปสู่ผลิตภัณฑ์หรือผลพลอยได้ที่เกิดจากอ้อยและใบอ้อยให้มีมูลค่าสูงขึ้น สมควรมีการกำหนดแนวทาง
การบริหารจัดการผลพลอยได้ให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้การคำนวณราคาอ้อยและ
ผลตอบแทนการผลิตน้ำตาลทรายครอบคลุมรายได้ที่เกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากอ้อยและใบอ้อย
และรักษาผลประโยชน์แก่ชาวไร่อ้อย ส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อม
และการเผาอ้อยในที่โล่ง อันจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศให้มีแหล่งพลังงานทดแทน
เพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
อ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยอ้อยและน้ำตาลทราย
พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติ
ให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้
เพื่อคุ้มครอง รักษาผลประโยชน์แก่ชาวไร่อ้อยในผลพลอยได้จากผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากอ้อยและใบอ้อย
และการกำหนดราคาอ้อยขั้นต่ำเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..)”
พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “ใบอ้อย” ระหว่างบทนิยามคำว่า “อ้อย” และบทนิยาม
คำว่า “น้ำตาลทราย” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗

““ใบอ้อย” หมายความว่า ใบและยอดอ้อยที่เกิดจากต้นอ้อยซึ่งตามปกติใช้ในการผลิตน้ำตาลทราย”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “ผลพลอยได้” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

““ผลพลอยได้” หมายความว่า กากอ้อย กากน้ำตาล เอทานอล ผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากอ้อยและใบอ้อย และให้หมายความรวมถึงผลพลอยได้อื่นใดที่ได้จากการผลิตน้ำตาลทราย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย” ประกอบด้วยผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หนึ่งคน ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์แต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงพาณิชย์สองคน ผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมแต่งตั้งจากข้าราชการในกระทรวงอุตสาหกรรมสองคน ผู้แทนชาวไร่อ้อยเก้าคน ผู้แทนโรงงานเจ็ดคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในด้านเศรษฐศาสตร์หรือด้านอุตสาหกรรมสี่คน เป็นกรรมการ”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑ ผู้แทนชาวไร่อ้อย ผู้แทนโรงงาน และผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีสัญชาติไทย และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๒) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี หรือเป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (๓) เคยเป็นผู้ถูกสั่งให้ออกตามมาตรา ๗ วรรคสอง
- (๔) เคยถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๕) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
- (๖) เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

ผู้แทนชาวไร่อ้อยต้องเป็นชาวไร่อ้อยซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสถาบันชาวไร่อ้อย โดยต้องคำนึงถึงสัดส่วนของปริมาณอ้อยของสมาชิกของแต่ละสถาบัน และต้องไม่เป็นกรรมการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงานหรือลูกจ้างของโรงงาน

ผู้แทนโรงงานต้องเป็นกรรมการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงานหรือลูกจ้างของโรงงานซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากสมาคมโรงงาน และต้องคำนึงถึงสัดส่วนตามกำลังผลิตของสมาชิกของสมาคมโรงงาน

ผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เป็นกรรมการ กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ ที่ปรึกษา พนักงานหรือลูกจ้างของสถาบันชาวไร่อ้อยและโรงงาน หรือเข้าเป็นคู่สัญญา หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ดำเนินการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมผลพลอยได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

การเสนอและการถอดถอนผู้แทนชาวไร่อ้อย ผู้แทนโรงงาน และผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด”

มาตรา ๗ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑/๑) ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕

“(๑/๑) กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและแผนแม่บท การบริหารจัดการระบบการจัดเก็บใบอ้อยอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การพัฒนาอุตสาหกรรมผลพลอยได้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้ดุลยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งด้านไฟฟ้าชีวมวล พลังงานชีวภาพ และวัตถุดิบทางอุตสาหกรรม”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๒๓) ของมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒๓) กำหนดอัตราส่วนของผลตอบแทนระหว่างชาวไร่อ้อยและโรงงาน โดยคำนึงถึงรายได้ที่ได้จากการขายน้ำตาลทรายและผลพลอยได้ทั้งหมด ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการคำนวณราคาอ้อยและค่าผลิตน้ำตาลทราย”

มาตรา ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๐) ของมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗

“(๑๐) เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีรายได้และรายจ่ายผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีอื่นใด เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยสะดวก ตามรายการที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๙ ก่อนเริ่มฤดูการผลิตน้ำตาลทราย ให้คณะกรรมการบริหารจัดการทำประมาณการรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทรายที่จะผลิตในฤดูนั้น เพื่อกำหนดราคาอ้อยขั้นต้นและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นต้น ทั้งนี้ การกำหนดราคาอ้อยขั้นต้นต้องไม่ต่ำกว่าราคาอ้อยขั้นสูงสุดของฤดูการผลิตน้ำตาลทรายหนึ่งปีก่อนเริ่มฤดูการผลิตน้ำตาลทราย”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๔ เมื่อสิ้นเดือนกันยายนของทุกปี ให้คณะกรรมการบริหารคำนวณรายได้สุทธิที่ได้จากการจำหน่ายน้ำตาลทราย และผลพลอยได้ทั้งหมด ไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม ในแต่ละฤดูการผลิต”

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ ซึ่งต้องมีผู้แทนจากส่วนราชการ ผู้แทนชาวไร่อ้อย และผู้แทนโรงงาน อย่างน้อยฝ่ายละหนึ่งคน เว้นแต่มีกรรมการรวมกันเหลืออยู่ไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๓ บรรดากฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับอ้อยและน้ำตาลทรายที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไป เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และมติคณะรัฐมนตรีที่ออกตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างกฎหมาย

โดยที่ปัจจุบันอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายได้มีการพัฒนาจากการผลิตน้ำตาลทรายไปสู่ผลิตภัณฑ์หรือผลพลอยได้ที่เกิดจากอ้อยและใบอ้อยให้มีมูลค่าสูงขึ้น สมควรมีการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการผลพลอยได้ให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้การคำนวณราคาอ้อยและผลตอบแทนการผลิตน้ำตาลทรายครอบคลุมรายได้ที่เกิดขึ้นจากผลิตภัณฑ์ต่อเนื่องจากอ้อยและใบอ้อย และรักษาผลประโยชน์แก่ชาวไร่อ้อย ส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ตลอดจนช่วยลดปัญหาสิ่งแวดล้อมและการเผาอ้อยในที่โล่ง อันจะเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของประเทศให้มีแหล่งพลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ร่างพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีสาระสำคัญ ดังนี้

- ๑) กำหนดนิยามคำว่า “ใบอ้อย” และ “ผลพลอยได้” (ร่างมาตรา ๓ และร่างมาตรา ๔)
- ๒) กำหนดองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หน้าที่ของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๕ ร่างมาตรา ๖ ร่างมาตรา ๗ และร่างมาตรา ๘)
- ๓) กำหนดหน้าที่ของโรงงานเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบัญชีรายได้และรายจ่าย (ร่างมาตรา ๙)
- ๔) กำหนดการกำหนดราคาอ้อยขั้นต้น การคำนวณรายได้สุทธิ (ร่างมาตรา ๑๐ และร่างมาตรา ๑๑)
- ๕) บทเฉพาะกาล และผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๒ ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๔)